

Diunvuija Ku dituku dia
Dipungila Dipia-dipia

YAKOBO

Table des matières

Yakobo 1. 1-12	411
Yakobo 1. 13-27	412
Yakobo 2. 1-13	413
Yakobo 2. 14-26	414
Yakobo 3. 1-18	415
Yakobo 4. 1-12	416
Yakobo 4. 13-17 ; 5. 1-6	417
Yakobo 5. 7-20	418

Yakobo 1. 1-12

Yakobo udi ufundila bana babu, bena kilisto bakapatukila mu ntendelelu wa buena yuda, wakadibu kabayi banze kulekela bilele bionso nansha. Udi ubalomba bua kutangila **mateta** bu **disanka** dimpe : miaku ei ibidi ku ditangila pabuipi anyi ku diunvuisha, idi kayiyi bua kupetangana nansha. Kutangila munkatshi mua bena kilisto ba bena ebelu, banga bakayikumbasha (Ebel. 10. 34). Ne bualu ebu budi busambakana ne diakula dia mupostolo Paulo : « Tutumbile bietu mu ntatu, bamanye ne ntatu idi yenzesha **ditekemena** » (Lom. 5. 3 ; fuany. Col. 1. 11). Bualu bukuabu budi bumueneka butapuluke kabidi : padi ditekemena diunvuija dindila dia tshintu tshitudi katuyi banze kupeta, Yakobo udi ukumbasha ne « **Kanuyi nupanga tshintu** ». Tshidi mua kuikala bu tshilema kutudi ke bintu bia pa buloba nansha, kadi **lungenyi**. Nunku tululombe kudi Mukelenge, mu tshilejelu tshia nsongalume eu Solomo (1 Bakal. 3. 9).

Nansha bikalaye mupele, muena kilisto kena upanga tshintu bualu bua udi muikalangane ne Yesu. E ! kabidi mubanshi pende udi mua kuikala usanka ne kudipuekesha kuonso mu buobumue bua eu wakadivuisha mupele ne kudipuekesha nkayende tô ne ku lufu lua ku mutshi mutshiamakane. Netuye bua kualakana badi bapita bu bilongo ne bisona anyi ? Tuikale ku mpala kuetu ne ditekemena dia tshifulu etshi tshia muoyo. Netshipebue buonso bakatantamena ntatu ne lutulu luonso, mbuena kuamba ne **badi banange Mukelenge** (ndekelu wa mv. 12).

Yakobo 1. 13-27

Mu mv. 2, 12 muaku **diteta** udi unvuisha, ntatu idi iluila pa mbelu kudi muntu mukuabu. Nzambi udi uyitabusha kutudi bua buimpe buetu ne ku ndekelu bua disanka dietu. Mu mv. 13 **kuikala bateibue**, kudi ne diunvuisha dishilangane : kudi kusua kuakula bua bubi. Tudi bateibue **munda munda muetu** kudi nkuka yetu. Bua bualu bua nunku, mushindu kayi udi Nzambi mua kuikala mufidi wayi. Bualu bua midima nansha bumue kabuena mua kufuma kudi « Tatu wa **munya nansha** » (fuag. 1 Yone 1. 5). Yeye wakatutumina Muan'andi mulela, udi utupesha kabidi nandi « bintu bionso biakane tshishiki patupu »

(Lom. 8. 32). Muji onso wa bubi udi **munda muetu : meshi** mabi, adi bana bakashi mua kubikilangana **mei** mabi ne **bienzedi** bibi. Tudi mua kufuanangana ne muntu wakamana kumona bukoya buende mu ludimuenu, ne kunyima kayi uya bua kuowa mayi. Dî dia Nzambi ke didi bu ludimuenu. Didi dilesha muntu mushindu kayi udiye ; ne dimulesha tshidi kuenza kua bimpe (shap. 4. 17), Kadiena mua kuenza buimpe ebu pa muaba wende nansha.

« Mudimu umue wa kutendelela » kulelela mumanyibue kudi Nzambi udi ku tshinyi ? Ke mu bilele bia kutendelela nansha, bidi bantu babikila bu « kutendelela ». Kudi kufuma ku ngikadilu minene ibidi yakashila Mukelenge Yesu bantu bandi : **pa buloba**, nkudifila kua dinanga. **Kabayi ba pa buloba**, mbua tuetu kudilama katuyi ne ditoba dia malu mabi a pa buloba, bakane (mv. 27 ; Yone 17. 11, 14, 16).

Yakobo 2. 1-13

Tshibandilu tshibi tshia bintu bidi ba pa buloba basanka nabi, bu mudi bubanshi, tshidi (tshibandilu etshi, mulongo wa kuikala muntu munene...), tshitukoka mu nkuka yatshi mushindu utudi katuyi nansha tuela meshi. Samuele wakamanya mua kuyila bualu ebu : « Muntu udi utangila anu ku tshimuenenu tshia ku mpala, kadi Yepowa udi utangila **mu mutshima** wa muntu » (1 Sam. 16. 7 ndekelu). Ne nudi bamanye tō ne muaba kayi, « kansungansunga » kakafikisha ba pa buloba anyi ? Tō ne ku dipetula ne ku dipidia dia Muana wa Nzambi, bualu bua wakalua pa buloba bu muntu **mupele** (2 Kol. 8. 9). Lelu kabidi dina dimpe dia **Kilisto** didi dibikidibue kudi **beni kilisto**, didi dishale tshintu tshia tshipendu ne dia tuseku. Nunku, bonso badi babikidibua ku dina edi, bapele badi ba pa buloba bikale bapetula, badi babikidibue kudi Mukelenge nkayende bu bapianyi ba **bukelenge** (mv. 5 ; Mat. 5. 3). Kudibu ke kudibu bapeshe mukeshi **wa butumbi** ¹, buena kuamba wa bukelenge (mv. 8 tangila diunvuisha dietu kuinshi kua dibeshi).

Kutangila, kupanga kukumbasha mukeshi eu wa dinanga, kudi kushipa kua **mikeshi yonso nkonkonko**, anu mushindu udibu bakosa lukanu ku dikosa nansha dia dinungu **dimue**. Bua tuakadi mu dipila, batuishibue ku bubu. Kadi Nzambi kakasangana butumbi butambe bunene mu kulumbuluisha, kadi wakatamba kulusangana mu luse. Luse elu, kubanga pa diba adi, luakatuteka mu « **mukeshi** » mukuabu mushilangane : eu wa **budikadidi**. Budikadidi bua ngikadilu mupia-mupia udi usangana disanka diandi mu ditumikila dia Nzambi (1 Pet. 2. 16).

1. Mukeshi wa butumbi : français idi yakula Loi royale.

Yakobo 2. 14-26

Bakuabu bakela meshi ne, kudi kutandangana pankatshi pa dilongesha dia Yakobo ne dia Paulo (tshileshelu mu Lom. 4). Mu bulelela, muntu ne muntu wa kudibu udi wakula luseke lukuabu lua bulelela bua dilongesha dia Dî dia Nzambi. Paulo udi ulongesha ne, anu ditabusha ke didi dikumbane bua kuvuisha muntu muakane **ku mpala kua Nzambi**. Yakobo ku luende luseke udi ulongesha ne, bua kulesha ditabusha dietu ku mpala kua bantu, bienzedi bidi ne mushinga (mv. 24 ; 1 Yone 3. 10). Bienzedi bidi bu mamuma a mutshi adi amuenesha mutshi (Luk 6. 43, 44). Ditabusha didi dishikame munda mua mutshima, didi mua **kumueneshibua** kudi bantu anu ku bienzedi. Ndi mua kumona nzembue mitema, kadi didila dia moteur didi dijakikila dikala dia nzembue munda mua nshinga idi itemesha ampoules. Ditabusha didi bukole budi buenzesha mudimu (mv. 22), bukole bua munda budi buenzesha mutshima onso. Paulo ne Yakobo badi bafila tshileshelu tshimue tshia **Abalahama** mu dilongesha diabu, kudi kudiakasha tshileshelu etshi tshia **Lahaba**. Bilondeshele ngelelu wa meshi wa bu muntu, wa ku mpala Abalahama udi mushipi, muibidi Lahaba udi mukashi wa tshikadilu tshibi, wakapana tshisamba tshiandi. Kadi bienzedi biabu buonso bidi anu mushindu wabu wa kulesha **ditabusha diabu** ; diakabafikisha bua kuenzela Nzambi midimu mitambe bunene.

Mulunda musuibue, ukadi mumane kujikula musangu mukuabu ne udi ne ditabusha, kadi ukadi biebe **mudileshe** ku bienzedi biebe anyi ?

Yakobo 3. 1-18

Mushindu umue, bikala ditabusha didiku, didi didilesha nangananga ku bienzedi, muomumue kabi bukoya bua mu mutshima nebumueneke nansha kale ku mei atudi tulupula. Mashinie onso a lupepele adi mikale ne soupape, muaba udi lupepele lua munda lupatuka lumane kuikala lutshintamasha munda. Bituikala tupatula « lupepele » elu munda muetu katuyi banze kululumbuisha, nelunvuike lubi ku mei mabi atuikala nau. Mukelenge udi wenza nunku bua tuetu kutangila bukoya ku mishiku yetu (Yesh. 6. 5) ne utulesha mushindu udi munda : anu malu adi matamba kuvulangana mu mutshima (Mat. 12. 34 ; 15. 19 ; Nsum. 10. 20). Kadi udi utubikila ku didilubuluisha dietu nkayetu bua, kutapulula « tshidi tshiakane ne tshidi tshibi », bua tumanye mua kuikala bu mukana **muandi** (Yelem. 15. 19).

Kudi lungenyi ne lungenyi. Lua **mu diulu**, bu dipa dionso dipuangane, lufuma mu diulu kudi Tatu wa munya (shap. 1. 17). Mamuma alu, neamanye mua kutumanyishalu : ludi luimpe, kaluena lukumbasha disua dialu, ludi lukumbasha anu malu adi mimpe.

Tuakadi mua kuikala tubalulula nvesa ei misangu yonso itudi pabuipi bua kuenza bibi ku ludimi luetu : mukau wa luonji, difuilangana dia mu mutshima (mv. 14), kusonguelangana (shap. 4. 11), kudisua (shap. 4. 16), ditontololangana (shap. 5. 9), kuditshipa kudi diulu nansha kudi buloba anyi mitshipu mikuabu (shap. 5. 12 ; Efeso 4. 29 ; 5. 4). Kadi, tutu tuenza nunku misangu bungi munyi ku dituku !

Yakobo 4. 1-12

Kutandangana kudi bana ba Nzambi, kudi kulesha bulelela ne, buonso babidi, kabena banze kushipa mibidi yabu nansha. Mukelenge udi utulongesha ne bualu ebu bu tshimanu ku kutendelela kuetu (bala Mako 11. 25). Kudi mua kuikala ne malu abidi adi atupangisha diandamuna ku dilomba dietu mu kutendelela. Buakumudilu budi ne **katuena tulomba nansha** « bualu bua walomba neapete » (Mat. 7. 8). Bualu buibidi ne, tudi tulomba **bibi** apa kabiena bualu bua dikonyangala dia kutendelela kuetu nansha (misangu yonso « katuena bamanye mua kulomba nansha » : Lom. 8. 26), Kadi apa budi bualu bua kabingila ketu. Tutu tulomba bua butumbi bua Mukelenge anyi **bua kusankisha nkuka yetu ya mubidi** ? Malu aa abidi kaena mua kupetangana nansha.

Kunanga malu a pa buloba, nkuenzela Nzambi wetu bibi ne kunyanga disua diende. Bualu bua buloba buakamana kumubunda nvita pakashipabu Muana wandi ku mutshi mutshiamakane, ne kuikala dikasa ku mpala dikasa ku nyima kabiena bikumbana nansha (Mat. 12. 30).

lukuka ne dialakana, bidi bintu bidi buloba butukokakoka nabi. Kadi Nzambi udi utupesha bia bungi kupita bintu bidi buloba mua kutupesha : **ngasa** munene (mv. 6 ; Mat. 13. 12). Badi mua kulabula buimpe ebu anu bakamana kuyila buimpe ne kudipuekesha bia Musungidi (Mat. 11. 29). Kadi bua kujadika bukole bua **ngasa**, bidi bikengela kuanji kuikala bunvue dikenga dietu (nv. 8, 9 ; fuany. Yoele 2. 12, 13).

Yakobo 4. 13-17 ; 5. 1-6

Aba buonso badi balongolola malu abu a kuenza bua kupeta biuma kabayi baambila Nzambi (mv. 13-15 ; Yesh. 56. 12 ndekelu) ne aba badi basangisha bintu bia pa buloba (shap. 5. 1-6) misangu mikuabu badi bantu ba mushindu umue (Luka 12. 18, 19). Buobo buonso **badi bengi ku muoyo wa ditabuja**.

Kulongolola bintu bua muoyo wetu bua matuku adi alua ku mpala, nkuditekela disua dietu pa muaba wa disua dia Nzambi. Udi mushindu mene wa kulesha ne katuena ne ditabusha ; tudi tulesha ne katuena tuitabusha ku dilua dia Mukelenge wetu Yesu Kilisto nansha.

Kadi bua bidi bitangila bubanshi bua pa buloba, bidi bualu bua kanyinganyinga, bua kubibutshila « mu matuku aa a kushikidilu ». Bishi bidi bidia bubanshi bua pa buloba : kujika kuabi, buibi, dipanga dia mushinga... bidi bitulesha ne budi bubanshi bua tshitupa budi bubola, bikalabi bua ngolo nansha argent idi ikuata dimoma (tangila Mis. 52. 7). Ke bua tshinyi Mukelenge udi wamba ne : « Nubutshile bintu bienu mu diulu mudi kamuyi bibi bua ku biba nansha dimoma bua kubikuata » (Luka 12. 33). Bungi bua biuma bia mubidi, budi bukolesha mitshima yetu : bitangilangane ne **Nzambi**, bualu bua tudi tujimisha majinga mimpe, aa adi a mutshima (Buak. 3. 17). Ne bitangilangane ne **muanabu**, bualu bua bidi lutatu bua kuangata muaba wa badi bapangile bidibu nabi bualu (Nsumuinu 18. 23).

Yakobo 5. 7-20

Kudi tshikondo tshia didima. Bikondo bidi bipita bia dishintuluka dia luya ne mashika, nvula ne munya, bikolesha bikunyibua bipia-bipia. Bidi bikengele matuku aa onso bua tshidime ikale ne lutulu ! Bu yeye, tuikale petu ne lutulu, bualu bua « dilua dia Mukelenge dikadi pabuiipi ». Tuikale kabidi ne mishimi eyi : mu tshikondo tshia disanka tuimbe misambu ; mu ntatu (bu mu bikondo bionso), **tutendelele ne lukunukunu** lua ditabusha. Tudi mua kuikala bamanye ne misangu yonso ne kulomba kua mushindu eu « **Udi mua kukumbasha malu a bungi** » (Yone 9. 31 ndekelu wende) anyi ? Mv. wa 14-16, idi yambuluisha mu buena kilisto bua kubingisha bilele bia mishindu yonso, idi ilama mushinga wai anu padi malu onso adi mafunda aa makumbaje. Misangu yonso, muena kilisto wa lulamatu kudi Nzambi nealombe mpukapuka bua diondapibua diandi ; neatambe kulomba ne badi bamunyunguluke bua ditabusha dia ditalala dia disua dia Nzambi.

Ndekulu wa mukanda udi utua tshiala pa dikuatshishangana dia bana ba muntu mu dinanga : **ditondelangana** dia mibi, **kulombelangana** Nzambi, dikuatshisha bua kupingasha bakapanga. Dilongesha dia Dî dia Nzambi didi ne muaba mukese mu mukanda eu. Kadi **kuenza** kua buena kilisto buetu kudi ne muaba wa bungi. Nzambi atambe kutupesha, ke bua tuikale bunvui patupu, kadi bua tuikale **benji ba bienzedi** (shap. 1. 25).